

Opsamling på informations- og dialogmødet d. 1.oktober 2025 om nye vindmølleprojekter ved Leby Kobbel og Tværbymark

Ærø Vind 6 I/S har 1. oktober 2025 afholdt et offentligt informations- og dialogmøde omkring nye vindmølleprojekter ved hhv. Leby Kobbel og Tværbymark. På mødet deltog ca. 80 personer, som blev afholdt på Bregninge Sognegaard.

Mødet havde følgende dagsorden:

- 19.00-19.05: Velkommen
- 19.05-19.10: Ærø Vind 6 I/S
- 19.10-19.15: Forventet kommunal proces og tidsplan for den politiske behandling af ansøgninger om etablering af nye VE-anlæg på Ærø
- 19.15-19.30: Hvorfor flere vindmøller på Ærø og hvorfor ved Leby Kobbel og Tværbymark?
- 19.30-20.00: Gennemgang af de 2 projekter
- 20.00-20.15: PAUSE
- 20.15-21.00: Spørgsmål, debat og kommentarer
 - Brugte versus nye vindmøller, støj, skyggekast, værditab, strandbeskyttelseslinje, ejerskab af vindmøllerne, beskyttelse og påvirkning af dyreliv, naturbeskyttelse, kulturbeskyttelse, ...

På første del af mødet præsenterede Ærø Vind 6 I/S sig selv og fortalte kort om den forventede proces/tidsplan med Ærø Kommune, samt om baggrunden for arbejdet med nye vindmølleprojekter, samt en gennemgang af de to projekter. Oplægget fra denne del kan ses som pdf-fil på Ærø Energi- og Miljøkontors hjemmeside på nedenstående link:

<https://aeroe-emk.dk/wp-content/uploads/2025/10/2025.10.01-Information-og-dialogmoede.pdf>

Efter pausen var ordet frit og nedenstående er opsummeret, hvad debatten og spørgsmålene omhandlede.

Ærøs fremtidige elforbrug

Der blev stillet spørgsmål til øens forventede fremtidige elforbrug i forhold til de fremskrivninger der er lavet af elforbruget. Der blev dels spurgt til hvordan fremskrivningen af Ærøs elforbrug forholder sig til befolkningsudviklingen, samt til forventet opladning af kommende elfærger.

Ærø Vind 6 svarede at fremskrivningen har taget afsæt i 2020-tal og befolkningstallet på dette tidspunkt, samt det samlede beregnede elforbrug til opladning af elfærger, såfremt alt færgedrift på tvillingefærgerne, Skjoldnæs og ÆrøX-pressen (som er delvist elektrificeret), blev fuldt erstattet med eldrevne færger, som var det der blev arbejdet med på daværende tidspunkt. Såfremt disse forudsætninger ændrer sig væsentligt, så vil det selvfølgelig også påvirke elforbruget.

Herudover blev der fra salen oplyst, at det i det gamle elfærgeprojekt var planen, at der var ladning både i Ærøskøbing og i Svendborg. Der var også efterfølgende kommentar til, hvorfor Ærø skal dække for al opladning af fremtidige elfærger.

Selvforsyning med lokalt produceret el på Ærø

Der blev stillet spørgsmål til Ærøs politiske vedtagne mål omkring selvforsyning ift. hvorvidt det overhovedet giver mening og om man ikke bare kunne købe sig ind i projekter andre steder, f.eks. havmølleprojektet ved Lillebælt og samarbejde med de øvrige fynske kommuner. Herudover blev der også stillet spørgsmål til udnyttelse af batterier på Ærø og dermed bedre udnyttelse af den lokalt producerede energi.

Fra salen blev der kommenteret på, at spørgsmålet om mål om selvforsyning på Ærø mere er et politisk rettet spørgsmål og ikke noget som Ærø Vind 6 kan svare på. Herudover var der også en kommentar til, at vi som individ også burde tage ansvar for, at vi som samfund producerede vedvarende energi. Fra salen svarede borgmester Peter Hansted, at der har været arbejdet på et havvindmølleprojekt sammen med 10 andre fynske kommuner, men det blev ikke til noget og der er ikke andre lignende planer. Og i forhold til at købe sig ind i et projekt så vil dette ikke opfylde målet i kommunens klimaplan om at man er selvforsynende.

I forhold til lagring af strøm og bedre udnyttelse af energien så svarede Ærø Vind 6, at der allerede i dag er bedre mulighed for at balancere energisystemet end tidligere, hvor møllerne på Ærø ofte blev lukket ned på grund overproduktion i Tyskland. Møllerne bliver i dag derfor ikke stoppet så meget som tidligere. Det kan dog fortsat være nødvendigt at stoppe møller især når elpriserne er negative, hvilket ofte er midt på dagen når solen skinner. I forhold til batterier blev der for et par år siden udarbejdet en analyse af mulighederne for at gemme strøm fra vindmøllerne på batterier. Dengang viste det sig at det ikke var rentabelt. Men pga. at batterier er blevet meget billigere så er det formodentligt mere realistisk at det kan svare sig i

dag. Dertil arbejder andre på Ærø også med et projekt om at genbruge de gamle batterier fra Ellen til lagring.

Urlands screening af områder til vindmøller

Der blev stillet spørgsmål til, hvorfor Ærø Vind 6 arbejder på et vindmølleprojekt ved Tværbymark da det ifølge spørgeren er fravalgt af Urland. Herudover blev der også spurgt til de øvrige områder i Urlands screening, f.eks. om mulighederne for at opsætte en stor mølle (15 MW) ved Skjoldnæs og hvorvidt man havde regnet på alle områderne i screeningen.

Ærø Vind 6 svarede, at der i Urlands screening af potentielle områder til opsætning af vindmøller er fundet 11 områder, hvoraf Urland herefter peger på 5 områder (Olde mark, Kattemose, Vejsnæs, Leby Kobbøl og Birkemose), der vurderes som de "mest egnede" til opstilling af vindmøller, baseret på deres forudsætninger i screeningen.

Ærø Vind 6 har som udgangspunkt taget afsæt i de 5 områder og undersøgt dem nærmere i forhold til om der kan laves vindmølleprojekter her.

I forhold til Urlands screening, som ikke har omfattet vurderinger i forhold til støjkrav, så har Ærø Vind 6 også set på, hvorvidt de gældende støjkrav kan overholdes for potentielle vindmølleprojekter. Og her vil området ved Olde mark (som ifølge Urland er det område, der konflikter mindst med større plan- og beskyttelsesinteresser) ikke realistisk kunne lade sig gøre på grund af støjforhold. Da Olde er udlagt som støjfølsomt område i kommuneplansrammerne, vil man ikke med almindelig drift af vindmøller kunne overholde støjkravet. Selvom det måske kunne være muligt med et projekt med 2-3 møller (100-107 m totalhøjde) så ville disse kun kunne overholde gældende støjkrav, ved at køre i absolut største støjmode, hvor møllen allerede fra start af skulle drosles ned. Udover at produktionen herved vil være 15% mindre end for projekterne ved Leby Kobbøl eller Tværbymark, så vil man også kunne risikere, at såfremt møllerne blev opsat og faktisk støjede for meget så ville man ikke kunne støjdempe dem yderligere og skulle tage dem ned igen. Tilsvarende har området ved Kattemose også være undersøgt og kan heller ikke overholde støjkrav. For områderne Birkemose og Vejsnæs er det heller ikke muligt at opsætte møller i dag, da der i Birkemose ikke er muligt at finde det nødvendige areal bl.a. lodsejere mens møllerne ved Vejsnæs ikke forventes nedtaget før tidligst om 15 år.

Udover de 5 mest egnede områder ifølge Urlands screening er de øvrige 6 områder også undersøgt, og den samlede konklusion fra Ærø Vind 6 er derfor, at områderne ved Leby Kobbøl og Tværbymark er de bedst egnede ud fra de forudsætninger som vi har analyseret områderne på baggrund af, som gennemgået på første del af mødet.

Og i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at opsætte en ny 15 MW mølle ved Skjoldnæs (som ikke har været undersøgt af Ærø Vind 6) så er det umiddelbare svar at, ja det kan det godt under forudsætning af, at alle huse i Haven skal opkøbes og ikke bebos og at

golfbanen herudover også skulle acceptere dette og ændre status som rekreativt område i forhold til støjgrænser.

Støjgrænser

I forbindelse med snak om støjgrænser var der spørgsmål til, at der i forbindelse med andre vindmølleprojekter var beboelsesområder med 5 huse tilsammen som kan udgøre et støjfølsomt areal og hvorvidt der var taget hensyn til dette i projekterne på Ærø.

Ærø Vind 6 fortalte at man forholder sig til de områder i kommuneplansrammerne, som er udlagt som støjfølsom arealanvendelse, som også tidligere vist i oplægget på første del af mødet.

Værditab og salgsoption

Der blev spurgt ind til mulighederne og kriterierne for at få/søge om værditabserstatning og salgsoption (retten til projektet køber ens hus). Der blev spurgt ind til tidsfristen for, hvornår man kan søge og også om hvad der skal til for at søge. Herudover blev der også kommenteret på, at et hus der i øjeblikket er til salg i området, ikke er blevet solgt pga. vindmølleplanerne.

Ærø Vind 6 fortalte, at alle som udgangspunkt kan søge om værditabserstatninger, hvis man mener projektet medvirker til et værditab på ens ejendom. Som det blev fortalt under selve gennemgangen af de 2 projekter, så vil der være boliger som må forventes at blive påvirket af projekterne og medføre et værditab. Alle kan derfor søge om værditabserstatning som varetages af Energistyrelsen og som også vil orientere om dette på et senere møde. Herudover så er der også mulighed for at indgå en frivillig aftale om værditab med Ærø Vind 6.

Udover værditab er der også mulighed for, at alle beboelsesejendomme, som ligger indenfor for 6 x totalhøjden af vindmøllerne (jf. kort med afstandszoner som gennemgået i oplægget) har lovmæssig ret til at blive opkøbt af projektet op til 1 år efter møllerne er sat i drift. For at kunne udnytte denne salgsoption skal man have tilkendt et værditab på minimum 1% af sin boligs værdi. Dvs. man skal have ansøgt om værditabserstatning.

Ansøgning om værditabserstatning og salgsoption sker til Energistyrelsen i forbindelse med et offentligt møde, der afholdes af Ærø Vind 6 samme med Energistyrelsen. Det er Energistyrelsen som udsender brev i e-boks til borgerne. Efter det offentlige møde er der en frist på 8 uger for anmeldelse af krav om værditabserstatning og salgsoption.

I forhold til ejendommen som er til salg lige nu, er Ærø Vind 6 helt enig med ejer i, at det er en rigtig dårlig situation at stå i, og Ærø Vind 6 ser gerne at planprocessen for projekter bliver så kort som muligt, da det er til gavn for alle at der kommer forholdsvis hurtige afklaring på, hvorvidt der kommer møller eller ej.

Gener/konsekvenser af de 2 projekter

Der var generelt flere spørgsmål omkring de gener og konsekvenser som projekterne vil få ifølge spørgerne. Der blev bl.a. spurgt indtil, om det er vindmøller eller beboelser, der har prioritet på Ærø og hvorvidt der er lavet undersøgelser om det vil skræmme folk væk og få dem til at flytte. Tilsvarende blev der kommenteret på, at mølleprojekterne vil ødelægge den ro og natur, som er på Ærø, og ligeledes vil betyde, at folk ikke har lyst til at flytte til øen. Ligeledes blev der spurgt til om projekterne ville være forenelige med at Ærø er del af Geopark under Unesco. Der blev også spurgt ind til om der var taget højde for sammenspillet mellem de eksisterende og de evt. nye vindmøller i forbindelse med reglerne om vurdering til andre vindmøller indenfor en afstand af 28 gange totalhøjden. Der blev også spurgt ind til hvor tæt møllerne ved Tværbymark blev placeret fra kysten.

Ærø Vind 6 svarede, at der ikke er noget ved de tidligere vindmølleprojekter på Ærø (Rise mark og Vejsnæs), som skulle indikere, at f.eks. husene på Sønder Kystvej er faldet i pris eller har fået folk til at flytte derfra. I forhold til hvorvidt projekterne er forenelige med natur og at Ærø er del af Geopark så er det netop noget af det som skal beskrives og vurderes i de kommende miljøkonsekvensrapporter for projekterne. Ligeledes vil sammenspillet mellem de to projekter også skulle vurderes i miljøkonsekvensrapporterne. I forhold til placeringen af møllerne ved Tværbymark og kysten så bliver afstanden her på 80-100 meter (dette mente spørger var meget tæt og at møllerne på sigt ville blive til havmøller fordi skrænterne bliver ædt af havet).

Lodsejere

Der blev spurgt ind til hvem som er lodsejere og lægger jord til projekterne og hvad de økonomisk får ud af det.

Ærø Vind 6 oplyste hvem lodsejerne er og at lodsejerne – både nu og tidligere - har været meget fair i forhold til betaling for at stille jord til rådighed for projekter, hvilket også har været medvirkende til en god økonomi i projekterne. Det blev oplyst at alle lodsejere i projektet får samme beløb, som er et par tusind kroner om måneden.

Brugte møller

Der blev spurgt ind til de brugte møller og forholdende omkring disse, i forhold til støj, effektivitet, godkendelser, og økonomi.

Ærø Vind 6 svarer, at der arbejdes med opsætning af brugte Vestas V80-2MW møller med en totalhøjde på 100-107 meters totalhøjde. Årsagen til dette er dels at møller på 100 meter og derunder ikke produceres i dag og større nye møller på op til 150 meter heller ikke vil være tilgængelige om et par år. Herudover så har man god erfaring med V80'erne på Ærø som man har mulighed for at købe brugt i bl.a. Tyskland og Frankrig. Årsagen til at møllerne tages ned i disse lande er ikke fordi de larmer for meget eller producerer for dårligt som det blev nævnt af nogle på mødet. Det skyldes at der disse steder er plads til at sætte endnu større møller op. I

forhold til godkendelser og støjkrav så skal brugte møller, der opsættes i dag, overholde fuldstændigt samme krav til godkendelser og støj som havde det været en ny mølle.

Økonomien i opsætning af brugte møller vurderes at være god og Ærø Vind 6 fortalte, at en brugt mølle kan fås for omkring 1,5 mio. kr. men skal så herefter renoveres, hvilket udgør en yderligere udgift.

Finansiering af projektet

Der blev spurgt til, hvem som finansierer projektet lige nu.

Ærø Vind fortalte at indtil videre er det Ærøfonden som har betalt for projektudviklingsomkostningerne som risikovillig kapital. Såfremt projekterne kan realiseres, veksles disse afholdte omkostninger til andele i projekterne og ellers er pengene tabt.